

DE WEG DOOR DE SFEREN

Wat zijn eigenlijk sferen? Het is eenvoudig om te zeggen: De sferen bestaan uit een veelvoudige werkelijkheid met onderling met elkaar in verband staande vlakken van bewustzijn. Maar als we dat nu gezegd hebben, klinkt het heel erg mooi en we weten nog niets. Laat ons daarom maar zegen: sferen zijn toestanden, waarin wij leven. Toestanden, die soms in elkaar overvloeien, toestanden, die gaan van - laat ons zeggen - het minder aangename, het duistere, tot sferen waarvoor men op aarde geen woorden meer kan vinden, omdat zij zich geheel en al onttrekken aan elke maatstaf die op aarde ter beoordeling wordt gebruikt. En wanneer wij leven, dan zijn die sferen weer regelmatig ons deel.

Het is eigenaardig, hoe minder je je bewust bent van wat je bent en van wat je doet, hoe sneller je bij overlijden, zoals dat zo deftig heet met rouwrand en bloemen en dergelijke dingen, je bevindt in een andere wereld: een sfeer. Hoe bewuster je bent, hoe gemakkelijker het wordt om een bepaalde sfeer van te voren op te zoeken. En iemand, die een beetje getraind is, kan zelfs tijdens zijn stoffelijk leven laat ons zeggen daar kleine bezoeken afleggen: ga je naar beneden, dan is het een werkbezoek en ga je naar een hogere sfeer, dan kun je het vergelijken met een soort geestelijke studiebeurs. Laat ons dus een gewoon voorbeeld nemen van een gemiddelde mens, zoals u. (U bent natuurlijk geen gemiddelde mensen. Dat zou ik niet durven zeggen. Het feit dat u hier bent, maakt u al ver boven of enigszins onder het gemiddelde.) We nemen dus een gemiddelde mens ergens van de straat. Die mens gaat dood. Allereerst moet hij zich gewennen aan zijn nieuwe toestand. Die toestand houdt in, dat hij plotseling door gedachten wordt bewogen en niet meer - zoals vroeger - door de moeizame beweging van spieren, al of niet door hersenen, geleid. Hij kan zich dat moeilijk voorstellen. Hij voelt zich een klein beetje als een mens, die in de mist loopt (b.v. zoals in Londen, dat erg berucht is om zijn mist), en terwijl hij daar door een soort astrale soep heen waadt, ontmoet hij zo nu en dan wel anderen, maar hij heeft geen eigenlijk contact. Hij vraagt zich af: Wat is er?

Kijk, deze toestand is eigenlijk ook een sfeer. Een sfeer, die men dan wel eens Nevelland of Schaduwland noemt, maar die op zichzelf eigenlijk maar een tussenstation is: want dit is de wereld van het ongevormde. Hier overheerst alleen het erkennen van eigen wezen. Terwijl gebrek aan wereldaanvaarding en gebrek aan kennis ook omtrent de mogelijkheden, die men zelf bezit, eenvoudig de mens verbieden om door te dringen tot een andere wereld, een wereld waarin leven is.

Nu zouden we natuurlijk op twee manieren die mens kunnen laten ondergaan. De eerste en de meest gebruikelijke is: laat die mens eerst deel van zijn eigen leven herbeleven. Hij moet zich oriënteren, zodat hij goed begrijpt wat hij in feite is. Daarna breng je hem in contact met anderen en je maakt hem langzaam wakker voor het idee, dat dit toch wel heel anders is dan de aardse wereld. Hij ziet dan wat je noemt "het licht langzaam opduiken": het is zoiets als een ochtendschemering. In deze ochtendschemering ontwaart hij vage vormen, die zich - naarmate hij zich daartussen langer beweegt - hoe langer hoe meer tonen zoals zij zijn: en op den duur beweegt hij zich tussen mensen, die eigenlijk maar heel weinig verschillen van diegenen, die hij op aarde ziet. Deze mens is dus normaal verder gekomen en leeft nu in wat je noemt: de lagere grens van Zomerland.

Zomerland is een zeer omstreden gebied, althans onder de mensen. Er wordt u verteld dat er mensen zijn, die al tijdens hun leven daar villa's bouwen. Och, het klinkt misschien wat dwaas, maar het is niet onmogelijk: zoals er stoffelijke potters zijn zullen er ook geestelijke potters zijn - en dan bedoel ik zeker niet "Potter van de Stier" maar eerder die van Molière, al heet die dan de Vrek. Deze pottende zielen gaan n.l. een beeld bouwen van de wereld hiernamaals. Zij gaan deze stofferen met alles wat hun lief en dierbaar is. En wanneer zij overgaan, dan verwachten zij dit. Dus hun denken is daarop juist afgestemd. Zo zullen zij een groot gedeelte realiseren van hetgeen zij in hun droom hebben opgebouwd.

Natuurlijk zijn hierbij wat treurige aspecten. Per slot van rekening er zijn mensen, die zich een huis dromen met hun hond en kat, kinderen en echtgenoot (opgenoemd in de volgorde van hun belangrijkheid) en menen die daar inderdaad te ontmoeten. Dat is nu lang niet altijd waar. Je zou kunnen zeggen: Dat zijn eigenlijk levende schimmen. Als je een geestelijke speld had, die sterk genoeg was en je zou er een prik in geven, dan bleef er niets meer van over. Dit zijn dus alleen maar gedachtebeelden. Maar zelfs als je niet voor jezelf een villa bouwt, dan kom je toch van de wereld met de gedachte dat er huizen moeten zijn, dat er een landschap moet zijn. Je denkt aan bomen, aan bloemen, aan vijvers, aan wolken, aan bergen, kortom je vraagt eigenlijk een definitie van het zijn in een driedimensionale vorm. En omdat je dat vraagt, breng je die ook werkelijk tot stand. De regel, die hier geldt, is zo: Wanneer ik mijzelf iets dwingend voorstel, schep ik iets, dat voor mij werkelijkheid is en door gelijkgestemde zielen als tijdelijke werkelijkheid althans gedeeltelijk kan worden waargenomen.

Wanneer velen tezamen een en dezelfde ongeveer gelijke voorstelling hebben, ontstaat een concreter beeld, dat een langere duur heeft en niet meer alleen van het handhaven van deze gedachte afhankelijk is. Indien een zeer grote groep een gelijksoortige voorstelling heeft, dan ontstaat een blijvend deel van een wereld, dat zelfs onbewoond steeds weer herkend kan worden en volgens menselijke tijdrekening soms vele honderden jaren nodig heeft, voordat het verval. Nu moet u natuurlijk niet denken, dat dit verval iets is als het ontstaan van ruïnes. Op aarde zeg je: Kijk eens, hier aan de Rijn zie je toch dat ze vroeger ook al roofridders hadden - en dan vergeten ze helemaal de Dirken van Holland, die op dat terrein ook geen kleine jongens waren - en daar zijn nu de ruïnes van hun kastelen. Zo is het niet. Het is eerder als een lantaarnplaatje waarachter het licht langzaam uitgaat: de kleuren worden vager en vager, het wordt moeilijker de grenzen te definiëren, alles vervloeit, wordt een soort grijze massa en die massa lost zich op. Dan is er niets meer. U begrijpt, dat dit Zomerland nogal heel veel verschillende afdelingen heeft. Om er enkele te noemen:

Voor degenen, die meer oosters georiënteerd zijn: oosterse tempeltuinen, compleet met goden, met oosterse zangkoren, oosterse Meesters. Voor westers georiënteerden: delen van dorpjes of steden, meestal in een vreedzaam landschap, compleet met alles wat je daar verwacht. Sommige hebben zelfs een pastoor en een dominee, die in Zomerland - en dat is weer een gunstig bewijs voor het toch verlicht-zijn van de ziel, die daarin leeft - zelden of nooit rust hebben maar ook zelden of nooit ruzie. Beide dingen schijnen op aarde wel eens minder voor te komen.

Gaan we dit Zomerland uit - zoals de gewone ziel, wanneer ze zich daar heeft ingeleefd en ontdekt dat er ergens iets anders is, iets dat trekt aan je wezen - dan wordt langzaam maar zeker de zaak abstracter. De bloemen die je ziet, zijn veel mooier dan op aarde, maar ze lijken er niet meer op. Een vogel, een vlinder, wordt langzamerhand een fantastisch iets. Eigenlijke bouwwerken kennen we niet meer, maar er zijn vreemde structuren, waar je in de natuur lopende opeens toch ook weer meent te staan midden in een vertrek. Je vindt ook hier weer je leermeesters, je vindt punten van samenkomst, zangkoren, godsdienst enz.

Gaat men nog verder, dan verbleken ook deze vormen. En die wereld is - vooral voor iemand, die zo direct uit het leven komt - meestal een beetje kaal. Laten we het vergelijken met een vlakte met wat rotsen omringd door enkele kloven, zoals die imitatiestukjes woestijn, waarop moderne dierentuinen hun grote katten (de leeuwen en tijgers) proberen te houden. Het is natuurlijk niet dat men gevaarlijk is, maar er is inderdaad niets meer wat de belangstelling trekt. Om verder te kunnen komen moet men eerst zijn vormvoorstelling achter laten en dat wordt dus gesymboliseerd door het beeld van de kloof of 't ravijn. Dat is heel erg moeilijk. Weet u, je kunt niet zeggen: Ja, maar ik blijf mijzelf met desnoods m'n parasol of m'n hoge hoed op en dan mag de rest van de wereld haar vorm verliezen....Dat gaat niet. De periode, die hier wordt doorgebracht is dan ook meestal een overgangsfase, waarbij men moet leren het "ik" anders te definiëren dan door uiterlijk, door vorm.

De wereld, die daarna komt, is een vreemde. Je zou haar misschien het best kunnen noemen: een wereld, die gestoffeerd is met herinneringen. Maar dan niet alleen met de herinnering aan één leven maar met zoiets als de herinnering aan alle levens. Iemand, die daar binnentreedt, is eigenlijk iemand, die moe en lui langs de weg neervalt en droomt en een eindje verdergaat en weer droomt. Het is alsof elk stukje, waarlangs je je in deze sfeer door je wil voort beweegt, vol is van een warreling van kleuren, waarin nog een vage vorm is: een warreling van geluiden, waarin een vage melodie weerklinkt, dan wel het rusten hierin betekent dat je

plotseling jezelf terugziet. En ja, dat heeft natuurlijk weer zijn eigenaardige consequenties. Stel u voor, dat u net Miss Holland 1939 bent geweest en dat u nu plotseling droomt, dat u een gebaarde en niet zeer welriekende Noorman bent in zijn Draka op jacht naar buit, of misschien - om nog verder terug te gaan - droomt dat u als een van de eerste hippopotami ter aarde enigszins onelegant maar tamelijk snel rondloopt in de buurt der wateren, waarin u zich wellustig wilt gaan onderdompelen. Die mogelijkheid bestaat.

De beelden voegen zich hier samen tot een beschrijving, waarin vreemd genoeg dus niet alleen stoffelijke maar ook geestelijke sferen worden uitgebeeld. Je zou zeggen: overal waar de mens komt, blijkt hij in deze sfeer in contact te zijn met een deel van de historie. De historie van al het zijnde en niet alleen van de aarde of van de mensheid. En wanneer hij daarmee contact heeft, dan droomt hij: dat beleeft hij opnieuw. Zo vult het eigen wezen zich aan, totdat het op den duur vollediger, meer afgerond is, dan je je op aarde kunt voorstellen. Het heeft zin, omdat alle levens tezamen u op den duur dus doen zien. Hé, ik ben dus eigenlijk zo en zo, dat is mijn weg door het leven en dit is klaarblijkelijk een deel van mijn taak. Stel u vooral niet voor, dat u daardoor een grote geest wordt. Integendeel, door al die beelden uit het verleden wordt menige opgeblazenheid doorgeprikt. Soms is het wel erg ongezellig. Je hebt jezelf altijd gewaardeerd als iemand, met vorstelijke gaven en talenten en je komt ineens tot de conclusie dat je tenminste vijf levens lang een idioot bent geweest, daar vóór een aap en daar weer voor ook nog iets anders onbelangrijks, b.v. een kwal. De samenhang van het leven wordt belangrijk, naar de ego-uitdrukking, die de mens kent, vervaagt.

Wanneer dit vervagen van het menselijke voldoende heeft doorgewerkt, is er in deze wereld een afstemming mogelijke op alle dingen. Let wel, dus niet op elke willekeurige tijd, maar op elke tijd, waarmee je in harmonie bent. Maar dan kun je ook het geheel van die wereld overzien.

Stel: Is er hier soms een Cleopatra in de zaal of een Marcus Antonius? Stel, dat u Cleopatra bent geweest of Marcus Antonius, dan kunt u dus ook even gaan kijken wat de Zoeloe's in die tijd hebben gedaan en hoe het ging met de Roodhuiden. Het is mogelijk op deze wijze een verbluffend volledig overzicht te krijgen - als je je daarvoor interesseert - over de gehele geschiedenis van de mensheid en van alle wezens, waarmee je ook maar een klein beetje verwant bent.

De geluidssector, als ik het zo eens mag noemen, begint dan ook langzaam maar zeker te veranderen. Het is van een geluid op de achtergrond meer en meer geworden tot een soort harmonische verklanking, een vol orkest. En je gaat dus op den duur leren om uit dit orkest een bepaald instrument als solo te horen. Het is een kwestie van het richten van de aandacht. Deze solo, dit geluid, geeft je dan een stoffelijk wordingsproces weer. Iemand, die éénmaal mens is geweest, kan alle fasen nagaan van het begin van de aarde tot het mens-zijn. Iemand, die is afgestemd op een ster, kan door deze ster de geboorte van een sterrennevel meemaken en zo verder. Het stoffelijk Al, het wordingsproces der materie en ook een groot aantal der daarbij betrokken wetten worden duidelijk. Het inzicht dat je verkrijgt is helaas niet zo gemakkelijk uit te drukken in menselijke woorden. Het is niet in formules om te zetten, maar je kunt er toch werkelijk heel veel mee doen. Ga je je nu meer op de kleuren concentreren, dan kom je tot de conclusie dat al die kleuren, die je zo door elkaar ziet, eigenlijk aan een kaleidoscoop doen denken maar dan zonder scherpe grenzen tussen de kleuren. Het verandert steeds weer. Wanneer je één kleur gaat volgen, dan kom je plotseling tot de conclusie, Hé, hier is een bepaalde hogere scheppende kracht aan het werk, en als ik die kleur volg, dan zie ik wat déze kracht in dat geheel tot stand brengt. Daardoor krijg je dus ook weer een heel aardig inzicht in alles wat er van hoger hand scheppend wordt verricht. Een buitengewoon interessante sfeer.

Maar op den duur zeg je: Nu ja, wat heb ik eigenlijk aan al die materie: dat weet ik nu wel. Want per slot van rekening, als u één keer de ontstaansvorm hebt meegemaakt van het planten- en dierenleven, dan kunt u dat wel elke keer weer doen, maar of u nu een gorilla bent in een bepaalde fase of een chimpansee of een baviaan, dat maakt zoveel verschil niet uit. Dat verveelt. Je hebt voldoende kennis omtrent de stoffelijke vormingsprocessen en je gaat je dus richten op de kleuren, op de geestelijke processen, de scheppende processen. Je wereld wordt dan langzamerhand weer een andere. Het wordt er een, waarin de kleur weer domineert. En die kleuren zijn nu niet meer zo verward als in de eerste sfeer, die ik u zo even beschreef met

kleuren, maar ze zijn scherper omlijnd. Je zou het misschien kunnen vergelijken met een soort weefsel of breiwerk: je kunt lijnen van kleur werkelijk helemaal volgen. Je stemt je op zo'n bepaalde kleur af en je ondergaat een reeks van scheppende intenties: maar óók álle, wezens, die voldoende bewust zijn en in deze scheppende intentie betrokken zijn.

Onze doodgewone man of vrouw heeft het wat dat betreft na de overgang in heel korte tijd ver gebracht, als je zover moet komen. Maar die komt daar nu ineens en zegt: Nu kies ik hier de weg van de rechtvaardigheid en daar loop ik nu ineens tegen die oude hoofdonderwijzer van me op. Hé, die past er veel beter bij dan, ik. Hij schijnt er veel meer mee verbonden te zijn. Dat was dus de beweegreden van zijn optreden. Dit is zijn levensprincipe geweest in dat leven. Ach, en kijk eens, wanneer ik hem nu verder zie, dan heeft hij met die straal van kracht daar nog iets te doen. Hij is vroeger vast priester geweest. Ik kan het wezen overzien. Niet meer in zijn vormen. Ik kan die mijnheer niet zien zoals hij priester was. Misschien dat je je met veel moeite nog kunt voorstellen hoe hij eruit zag als hoofdonderwijzer, ofschoon je als kind meestal het idee hebt dat een hoofdonderwijzer een kruising is tussen een monstrem, een soort verschrikkelijke reus en iets belachelijks, dus de voorstelling zal wel eens wat verward zijn. Maar het wezen van de mens, welke plaats hij in de schepping heeft ingenomen, dat ga je aanvoelen. Daardoor krijg je ook veel gemakkelijker harmonie met elkaar. Want was je in het gewone wereldje van Zomerland eigenlijk nog bezig, met burenpriat, ging je toen ergens op bezoek en een praatje maken en kwam je in de wereld van al die verwarrende kleuren eigenlijk alleen maar met elkaar in contact, als dat toevallig door een historisch verband of door de erkenning van een bepaalde scheppende functie bestond (een sterke binding dus als een eenheid uit liefde geschapen enz. erbuiten gelaten), dan had je eigenlijk geen contact. Maar nu gaan a.h.w. de zielen spreken. De zin van het leven vormt een harmonie. Is die harmonie eenmaal erkend, dan blijft men a.h.w. met elkaar in contact. Het is dan niet meer een kwestie van we gaan bij elkaar zitten. Neen. Een kwestie: we zijn met elkaar harmonisch en door dit harmonisch zijn begrijpen wij elkaar, onverschillig waar we zijn. We zijn in staat elkaar te helpen, elkaar te wijzen op ogenblikken, dat wij misschien onze aandacht teveel geven aan een voor ons misschien niet zo erg belangrijke lichtende straal of kracht.

In deze wereld van kleuren bouw je ook: je scheidt voor het eerst. In al die andere werelden was het ten hoogste een vormuitdrukking of een enkele poging om je wezen opnieuw te beleven. Maar nu ga je dus a.h.w. zelf die krachten na, waarmee je verwant bent. En - zoals een kind op de een of andere manier van gekleurde wol een koordje vlecht - zo vlecht je dus van de krachten, die je in je herkent, een voor jou specifiek patroon.

Wanneer je, - en dat kan nog uit deze sfeer - zou incarneren, dan is dat patroon de uitdrukking van je leven, veel meer dan een horoscoop ooit kan zijn. Blijf je daar, dan is dit de wereld die je zelf hebt geschapen. Er mankeert natuurlijk nogal eens wat aan. Nu ja, per slot van rekening, we zijn niet volmaakt en dat, wat naar onze mening niet bij ons past of ons ergert, dat laten we altijd graag terzijde, totdat wij tot de conclusie komen, dat we juist dat het hardst nodig hebben. Dit is mensen en ook geesten wel eigen. Maar goed, we begrijpen dus banden, we herscheppen voor onszelf. Door dat herscheppen, wat we in onszelf gaan doen krijgen we dus een idee voor het scheppend principe. En nu zien we voor het eerst eigenlijk - en dat is dus weer een afzonderlijke fase achter de stralen van licht (dat weefsel van licht) - een soort ondergrond. Die ondergrond wisselt tussen een heel fel, een heel licht rood en een bijna verblindend zilver. En daarmee gaan we nu werken. Wij letten, niet meer op de draden, maar vragen ons af, hoe die nu met die ondergrond in verband staan. Wij echter de afzonderlijke grote krachten in de kosmos het verblindende der lichtende krachten van de Schepper aan.

En zo verandert onze wereld, tot je op een gegeven ogenblik eigenlijk staat in een ruimte van gouden licht. Het is goud. Het is heel moeilijk te zeggen, waarom dat goud is, maar het voelt zo aan, laat ik het zo zeggen. Het is ook niet iets, wat begrensd is. Je zweeft er in als in een oneindige, zee en je voelt je er erg prettig in. Maar daarin zijn dan verschillende vlakken van kleur. Noem het mijnentwege deuren of portalen. Het is overigens de laatste sfeer, waarover ik iets kan vertellen omdat ik er wel eens ben geweest, al is het nog niet voor vast. Per slot van rekening heb ik blijkbaar nog andere bemoeienissen nodig. Maar daar kies je dus. En de kleur, die je kiest, bepaalt voor een heel lange tijd je activiteit.

Er zijn maar weinig mensen, die het verblindende wit, de kern, dus direct het Goddelijke kiezen. De meesten voelen meer voor wijsheid, voor kracht, voor scheppend vermogen, voor

leven-bestemmen of -opbouwen. Dezen komen dan in een cyclus terecht, die onder één van de groot-kosmische krachten staat: mijnentwege een Aartsengel, ofschoon het ding geen vleugels heeft. Noem het een groot-mogendheid, een vorst, een prins des hemels, het is allemaal goed. En in diens dienst gaat u dan actief worden en kunt u dan terecht komen b.v. bij Wijsheid en dan bent u dus mede een inspirerende bron voor elk leven, dat een zeker bewustzijn gaat ontvangen.

U kunt misschien terechtkomen bij de Schepping. En dan gaat u ook leren hoe u rozenknopjes maakt, en van de rozenknopjes tot de ten slotte voor de mens nuttiger boerenkool komt enz.. Of u komt terecht bij het vormen van diersoorten: het helpen vormen van een planeet. Misschien behoor je speciaal bij de levengevende en de rechtgevende krachten. En in dat geval kun je misschien een kleinere groepsgeest worden, die leiding geeft en zekere wetten stelt voor een bepaalde soort. Al die functies zijn daar reeds mogelijk.

In deze functies is een reïncarnatie nog wel mogelijk maar niet zeer waarschijnlijk. Wanneer ze plaatsvindt, wordt ze bepaald door de grote Kracht, die men dient. Eerst wanneer men daar een kringloop heeft doorgemaakt, zodat men tot het punt van uitgang is teruggekomen, kan men weer kiezen voor het verblindende licht: en kunt u ook een andere kleur kiezen. Er zijn mensen, die gaan eerst alle kleuren drie keer af, voor ze de moed hebben om dat verblindende licht te kiezen. Ik kan het me voorstellen: het ziet er tamelijk magnesium-fel uit. Zo echt het idee: als ik daar binnen ga, dan kom ik er aan de andere kant onmiddellijk geroosterd uit, zo iets als gegrilleerde geest á la reine. Je hebt het idee: ik moet daar nog te veel van mijzelf prijsgeven. Maar degene, die de moed heeft om daar binnen te gaan, vindt naar men zegt in dit witte licht i.p.v. de uitingen van het leven de trillingen van de levensessentie zelf. En daar is hij dus niet meer de dienaar van een groot-kosmische Kracht, maar hij wordt de drager van een deel van een goddelijke Kracht.

Uit dit verblindend witte licht b.v. kunnen entiteiten als grootmeesters of leraren naar de planeten incarneren. Zij komen daar dus alleen om een zending te vervullen. Zij kunnen van daaruit de goddelijke Liefdekracht, de goddelijke Rechtvaardigheid uiten en zijn dan een onmiddellijk deel van het Goddelijke, niet ondergeschikt of ook maar gebonden aan de grote krachten van de kosmos, maar a.h.w. zich tussen hen doorbewegend.

En hoe het er daar uitziet? Ja, ik ben er erg nieuwsgierig naar, maar ik heb de moed nog niet gehad om zover door te dringen. Nu denkt u natuurlijk: wat is dat nu een ...van een vent, hé? Maar ik verzeker u, het vergt moed. Het vraagt zeer veel moed om jezelf prijs te geven. En dat is dus wel een van de belangrijkste punten, die wij zo op de weg door de sferen ontmoeten. En dan ons eigen wezen. Ja, hoe komt het eigenlijk dat wij in zo'n sfeer terecht komen? Nu, uit de menselijke wereld in de eerste paar sferen, dat is eenvoudig verteld. Als een mens iets gelooft, dan maakt hij zodra de stoffelijke werkelijkheid ophoudt dit geloof voor zich tot werkelijkheid. Vandaar dat men spreekt over meervoudige realiteiten. Het is dus zo, dat wat voor de één een god is voor de ander een duivel kan zijn. Dat ligt aan de manier, waarop men zelf openstaat voor de dingen, men zichzelf daarop heeft ingesteld. Zo zal iemand, die gelooft aan een hemel met pluchen zeteltjes, natuurlijk een hemel vinden met pluchen zeteltjes. Maar als hij nu gelooft, dat hij ook zwaar heeft gezondigd, dan staat daar automatisch een besikt en gehoord heer met een toastvorkje klaar om hem te verwijzen naar een afgronddiepte, waar men zielen aan de lopende band roostert en op andere wijze aangename kwellingen verschaft, omdat men dit gelooft. De ziel zelf doet zich de kwelling aan van de hel of verschaft zich de vreugde van een bepaald omschreven hemelrijk. Als wij nu verstandig zijn, moeten wij beginnen met alle angst opzij te zetten. Een mens, die bang is - ja, voor de dood zelf zijn we allemaal een beetje bang: dat is net zo iets als een kind, dat de eerste stap op een donkere zolder moet zetten - maar als je andere angsten opzij kunt zetten, dus niet bang bent voor wat er na de dood komt, geen overladen schuldbewustzijn hebt en aanvaardt dat het leven a.h.w. is afgelopen, dan kom je veel gemakkelijker aan onze kant. Want er zijn dan minder angsten én dus minder zelf geschapen demonische situaties.

Aan de andere kant: natuurlijk, hoe meer u zich een concreet beeld gaat opbouwen van dat het hiernamaals nu zal zijn (u weet wel, zo'n leuk lief dorpje met koeklokjes en zo), hoe langer u in uw dorpje met koeklokjes vast zit. Hoe juister en hoe meer gedefinieerd uw voorstelling van het hiernamaals is, hoe groter de mogelijkheid, dat u in één en dezelfde omgeving een zeer lange tijd zult moeten vertoeven en dus minder mogelijkheid tot vooruitgang hebt. Dus

voor de mens geldt wel: stel je nu niet al te vast een wereld voor in het hiernamaals, geloof eerder aan een veranderende wereld. Als je je schuldig voelt, maak het direct goed en schuif het niet langer op de rekening. Zeg ook niet: "Nu ja, misschien wordt het mij wel niet aangerekend." Maak voor jezelf uit wat goed en wat kwaad is. Voorkom zoveel mogelijk het kwade. Ga zoveel mogelijk zonder schuldbewustzijn over. Het is het bewustzijn van schuld, dat het demonische scheidt.

En als je nu in zo'n Zomerlandsfeer komt, dan kun je natuurlijk zeggen: "Jonge, jonge, wat gezellig hier, ik blijf hier een tijdje." Bij ons ook. Er zijn verschillende broeders, die elk op hun manier nog Zomerlandse vreugden trachten te scheppen. Er is er één bij, die hoort eigenlijk in een veel hogere sfeer, maar hij is nét een kwajongen. Zoals een jongen 's nachts even het raam uitgaat om nog te gaan dansen, zo bouwt hij zich als de bliksem een voertuig op om nog eventjes naar die sfeer te gaan, waar vormen zijn om bij een namaaksociëteit een namaakborreltje te drinken, waarvan hij heel goed weet, dat ze niet reëel zijn. Hij wéét wel dat het niet zo is, maar hij vindt het zo gezellig. Ik kan het me voorstellen: maar het past eigenlijk niet helemaal meer bij zijn stand.

Nu moet u dus goed begrijpen, dat als wij eenmaal in het Zomerland zijn en we hebben geen gevestigde voorstelling, dan vloeien alle invloeden en indrukken van anderen op ons toe. En dat zijn hoofdzakelijk - als we niet schuldbewust zijn, maar wél het idee hebben van voortbestaan - prettige indrukken. We komen in een prettige, laat het dan zijn in een enigszins vreemde omgeving. In die omgeving zijn de sterkste gedachten overheersend. De overheersende gedachten, de sterkste gedachten in al die sferen, al die kleine, wereldjes van Zomerland, zijn steeds die van de leraren "de helpende" geesten van een hogere orde. U krijgt dus, juist omdat u geen sterk gevormd beeld hebt, direct contact met anderen, die uw rijpingsproces aanmerkelijk kunnen bespoedigen. En dat is wel heel erg prettig. Natuurlijk is het niet zo, dat het liftjongens zijn. "De volgende sfeer, a.u.b." Maar doordat zij u begrijpen, u helpen uzelf te begrijpen en u doen realiseren: ten eerste, dat u de schoonheid rond u werkelijk moogt en kunt genieten, maar in de tweede plaats, dat die schoonheid in u leeft en niet buiten u, maken zij het u gemakkelijker rijp te worden tot verdergaan. Hou meer u aan vaste voorstellingen, vaste ideeën, vaste wetten bent gebonden, hoe moeilijker het voor u wordt u te realiseren welke mogelijkheden u hebt. Iemand, die dus zeer bepaalde stellingen aanhangt, komt onherroepelijk op een gegeven ogenblik daarmee in strijd.

Per slot van rekening, het klinkt misschien dwaas, maar waarom geen wereld, waarin de mensen geloven aan heksen, die vliegen op bezem stelen? En dan behoeft u niet aan te komen met een D.C.6, want die vliegt niet: dan moet u een bezemsteel nemen. Begrijpt u? Als je dat niet kunt geloven en je komt toch krachtens je verdere ontwikkeling in contact met zo'n wereld waar vliegende heksen zijn, dan kom je niet verder. Want jij wilt met alle geweld een vliegtuig laten vliegen en je begrijpt niet, dat die bezemsteel ook overbodig is: dat vliegen "wil" is en verder niets. Wanneer je zegt: "Zwaartekracht bestaat altijd" en je komt ergens waar geen zwaartekracht is, dan kun je dat niet aanvaarden. Je zoekt zo lang naar een verklaring, dat je de wereld zelf niet kunt beleven en de lering daarin niet kunt doormaken, De eigen instelling moet dus eigenlijk - laat ons zeggen - enigszins vaag zijn, althans zover het verstandelijke voor stellingen betreft. Maar nu vinden we aan de andere kant - ook bij dezelfde normale mens, die ik als voorbeeld heb genomen - soms een bepaalde emotie, een bepaalde denkwijze. Die mens denkt b.v. vol genegenheid aan de wereld. Niet alleen maar: "O ja, ik heb de wereld lief: als ze maar niet aan me komen." Dat is zo echt Russisch, nietwaar? "We willen de hele wereld de vrijheid geven, als ze ons onze gang maar laten gaan en onze voorschriftjes aanvaarden." Maar zo echt van: "Als ik helpen kan, dan zal ik dat doen." Die instelling is wat ze noemen: een harmonische. Elke harmonie, die wij in, onszelf dragen en die niet verstandelijk is maar emotioneel, blijkt een richtsnoer te zijn tot elke harmonie, die voor ons bereikbaar is. Wij kunnen krachtens een harmonie - zelfs in de laagste sfeer - manifestaties doormaken van zeer hoge of zelfs de hoogste sferen. Wij kunnen dus niet alleen sneller leren, maar we zullen gelijktijdig ons leren aanpassen aan vele sferen. Wij worden beweeglijker.

Ja en dan, dan is er iets, dat heb ik alleen maar van horen zeggen. Men heeft het uitgelegd. Ik heb het zelf nooit meegemaakt. Het is n.l. dit: Er komt een ogenblik, dat je in alle sferen gelijktijdig aanwezig kunt zijn, zonder dat ju voor elke sfeer een apart voertuig nodig hebt. Je bent dan van alle werelden gelijktijdig een soort onstoffelijke manifestatie, maar toch één die waarneembaar is. Je kunt in elke wereld gelijktijdig handelend optreden. Je hebt in elke wereld kracht. Het schijnt dat deze toestand ontstaat, wanneer je zo harmonisch bent met de essence

der dingen of de levende kracht zelf, dat je daardoor in die levende kracht overal kenbaar wordt. En deze weg wordt klaarblijkelijk het best bereikt door de naastenliefde en vooral ook door een soort Godsaanvaarding: dus de aanvaarding van het leven en de levende kracht in het Al.

Ja, ik ben bang, dat ik een beetje verwarde gids ben op uw weg door het rijk der sferen. Maar per slot van rekening, ik kan u dat alles moeilijk wetenschappelijk uitleggen. We kunnen natuurlijk proberen de zaak om te zetten in een vergelijking. Maar hoe moet ik u gaan vertellen dat - als wij twee dingen hebben, waarvan we niets weten, terwijl er een derde waarde is, waarin die twee enigszins geuit zijn - we over beide dingen zoveel kunnen weten, dat ze bepaalbaar worden? Heb ik één van die waarden bepaald, dan kan ik door het substitueren van de wetten en waarden van die ene kracht mijzelf daarin verplaatsen en dus mijn oorspronkelijke z.g. derde wereld, waarin beide zich manifesteren, verlaten: ik kan naar links en naar rechts springen. Het is mathematisch uitdrukbaar, naar het is helaas niet begrijpelijk.

Ik heb werkelijk mijn best gedaan om u een beeld te geven van sferen. En nu kom ik tot het derde en laatste deel van mijn inleiding, n.l. de kwestie, dat elke mens met alle sferen feitelijk verwant moet zijn.

Wij weten, dat wanneer een hoge kracht, die zich niet direct manifesteert in de levende kracht, wil afdalen tot een lagere sfeer, zij voor zichzelf voertuigen opbouwt. Wij weten dat zij daardoor een gelijkwaardigheid bereikt - afgezien van haar bewustzijn en innerlijk vermogen - met de kracht van het buitenste voertuig en de wereld waartoe dat behoort. Dus - laten we zeggen - een hogere kracht bouwt zich voertuigen op, totdat zij een menselijk voertuig heeft. Zij is dan t.a.v. alle dingen die van belang zijn mens, maar beschikt natuurlijk over haar hoge weten en kan alle krachten uit dat hoge weten manifesteren. Aangezien de gelijkheid in de vorm afleesbaar en vaststelbaar is, houdt dit in, dat elke vorm een gelijksoortig aantal voertuigen in zich moet dragen. Anders gezegd: U denkt nu misschien wel dat u één geheel bent, maar uit de geest gezien ziet u er weer uit als een Chinees puzzeldoosje dat elke keer als je het opendoet weer een ander en kleiner doosje bevat. Wanneer dit een feit is en elk doosje of elk voertuig is afgestemd op zijn eigen wereld - wat noodzakelijk is - dan is elke mens in direct contact met alle sferen. Elk wezen is in contact met alle hogere sferen, ongeacht de bewustzijnsvorm. Dus het kan voorkomen dat mijn bewustzijn mij in een duistere wereld plaatst en ik toch - laten we zeggen - drie voertuigen minder heb dan een mens. Dan ben ik gelijkwaardig aan een lichte sfeer, een vreugdevolle sfeer, waarin datzelfde bewustzijn ook bestaat. Daar gaat hut dus niet om.

Ik heb contact. Wanneer ik dat contact ik mijzelf ontwikkel - als mens b.v. - dan zal ik de krachten en de wetenschap van die sferen kunnen delen. Zolang ik die wetenschap of die kracht probeer uit te drukken in een andere persoonlijkheid (b.v. in mijn Meester, een geestelijke dokter, mijn oom Janus of mijn oud-overgroot-tante Juliana), ga ik deze projecteren in een figuur. Mijn contact met die werelden is niet reëel. Ik moet beseffen, dat ik het zelf kan doen. Ook wanneer ik contact heb met anderen, moet ik weten dat ik zelf op hun niveau van bewustzijn en de daar bestaande wereld kan handelen, zelf contacten kan opnemen en niet van anderen afhankelijk ben. Zo zal een mens, die voldoende bewust is, reeds tijdens een aards bestaan vele verschillende werelden niet alleen kunnen bezoeken, maar daarin reeds onderricht kunnen ontvangen, banden met anderen leggen en zich a.h.w. oriënteren over de daar bestaande beelden (toestanden). Is die mens daarbij niet te bevooroordeeld, te dogmatisch, te star in zijn denken en redeneren, dan zal hij de mogelijkheid hebben om later de ze sferen ook te betreden, zelfs wanneer zijn laagste voertuig daar eigenlijk nog niet toe behoort.

Een Zomerland-mens, die vroeger tot aan die hal van licht - die ik u beschreef - kon doordringen (dus zijn daarvoor bestemd voertuig bewust kon beleven) kan uit zijn Zomerlandsfeer, waarin hij bestaat voortdurend datzelfde contact handhaven. Hij heeft daardoor de mogelijkheid weer aanmerkelijk sneller voorwaarts te gaan en wat toch ook wel erg prettig is: zijn verschijnselen ook van een afstand te bezien en daardoor redelijker en logischer te overzien en te hanteren.

Zo blijkt de weg door de sferen in feite een soort inwijdingsweg te zijn. Naarmate wij meer overzicht krijgen en daardoor de details van vorm, voorstelling enz., hun juiste plaats geven in

het geheel van ons leven, zomede in onze werelderkenning, zullen wij ons op een hoger niveau bewegen. Dingen, die nu nog boven alles belangrijk en al-overweldigend lijken, zullen op een bepaald geestelijk niveau niet veel meer zijn dan - laat ons zeggen - enkele vliegenpoepjes op de spiegel van de tijd. Zó onbelangrijk. Als wij dit beseffen, laten we ons daardoor niet meer binden. Zo is het eigenlijk een inwijding tot het werkelijke leven.

Een mens in uw wereld houdt zich meestal bezig met details. Details, die onbelangrijk zijn. Het werkelijk grote, het werkelijk belangrijke, ziet hij vaak over het hoofd. En zelfs wanneer hij zich met het belangrijke bezighoudt, dan is dat met zoveel beperkingen, dat men eigenlijk kan zeggen. Het is toch wel tragisch, dat iemand zo kan worden geremd.

Het is natuurlijk ook, wáár dat het tragisch is, maar op het hogere niveau komt dit niet voor. De waardering, die je voor het leven hebt, vrienden, en al wat erin voorkomt, bepaalt op haar beurt de voor jou mogelijke harmonie, de innerlijke vrede, het geluk en al wat ermee samengaat, zelfs de sfeer die je na de overgang direct zult kunnen betreden. En daaruit volgt dus wel, dat het zelfs in menselijke vorm soms nuttig is om de geest eens te laten dalen naar een hogere sfeer om je er eens eventjes om te draaien en terug te zien naar de dingen, die je zo erg belangrijk vond, maar die eigenlijk toch niet meer zijn dan....

Laten we het zo zeggen:

De watervlo zat in een waterdruppel en hij zei: "Ik leef in de oceaan." Toen werd hij meegenomen naar boven door de kat op z'n tong. De kat zei: "God, wat jeukt dat", daarvoor was het ook een watervlo. De vlo keek over het randje naar beneden en zei: "Jonge, jonge wat ligt daar nu voor een glinsterend spetje." Hij begreep helemaal niet, dat het zijn oceaan was.

De mens zegt vaak: "Dit is ónze tijd." En later zegt hij: "Heb ik daar nu dat ene flitsje mee bedoeld?" Hij spreekt over "onze belangrijke dingen" en later denkt hij: "Potverdorie, het is nog onbelangrijker dan één haar op m'n hoofd. Wat heb ik me daar druk over gemaakt!"

Wanneer je dus dit overzicht hebt, kun je als mens niet dienovereenkomstig handelen. Begrijp dat goed. Want als watervlo moet je binnen je eigen waterdruppeloceaan a.h.w. "natuurlijk" handelen. Volgens die oceaan, dat is je leven, of het nu een druppel is of niet. Maar het besef van de onbelangrijkheid der dingen, en ook het besef van de samenhang, die je eerst niet overzag, maken dat leven dan reeds prettiger. En daar door kun je dan gebruikmaken van allerhande facetten, die je eerst niet had gezien, b.v. van het feit dat je met één sprong een tweede oceaan kunt vinden, wanneer de eerste oceaan niet langer prettig is: iets wat je voordien nooit had kunnen vermoeden. Zo is deze inwijding een verruiming van uw denken, het terugbrengen van de feiten van uw eigen leven tot het juiste niveau van belangrijkheid, het samenvoegen van het totaal van uw leven en herinneringen tot een werkelijk kennen van het "ik" en daaruit de keuze van een steeds juistere taak in de kosmos, die - wanneer ze wordt volbracht - ons dus op den duur brengt naar de deur (we hebben het er al over gehad), dat vreemde vlak, dat verblindend witte licht, waarin we dan waarschijnlijk gereinigd worden van nog bestaande voorstellingen, die voor ons niet meer juist zijn en in de plaats daarvan wellicht een eenheid ervaren met iets hogers, dat ik u niet durf omschrijven.

Nu, vrienden, als ik u nu erg heb verveeld, dan is het uw eigen schuld. U hebt geduldig geluisterd. Daarvoor ben ik in ieder geval erg dankbaar. Als u meent dat hierover iets te vragen is, dan moet u dat natuurlijk doen. Wilt u verdere informatie omtrent Zomerland etc. hebben, ik wil u heel gráág voorlichting geven. Maar onthoudt u één ding: ik ben geen V.V.V. van de sferen en ik kan u moeilijk een foldertje geven, voorzien van een kleurig plakprentje over de heerlijke stranden van de derde sfeer. Deze mogelijkheid ontbreekt mij. Ik kan u slechts vertellen wat de waarheid is, zo goed als wij dit allen gezamenlijk weten. Wel te verstaan: wij allen, die tot deze Orde in de geest behoren.

Ik hoop, dat het geheel voor u niet alleen interessant maar ook wel leerrijk is geweest en zie met grote belangstelling uw vragen zo dadelijk tegemoet.

DISCUSSIE

- ❖ *U zei, dat bij het ingaan in Zomerland, zonder dat daarvan van te voren een vaste voorstelling bestaat, leiding wordt verkregen van Meesters uit hogere bewustzijnssferen. Misschien wilt u daarover nog wat meer mededelen?*

Om te begrijpen, hoe dat in elkaar zit, moet u zich allereerst voorstellen, dat u zich persoonlijk a.h.w. terugtrekt in uzelf. Dat kunt u in een gemeenschap doen en u kunt het alleen doen: een soort meditatief proces. Daardoor stelt men zich in. Deze instelling maakt dus de groep harmonisch. Zodra een zekere harmonie is ontstaan, kan een hogere entiteit - ook zonder daarvoor een lager voertuig aan te nemen - lering geven. Die lering is over het algemeen eerder het recht zetten van uw denken en het geven van aanwijzingen volgens welke men kan handelen dan een direct ingrijpen of alleen maar leren van feiten. De Meester grijpt dus in een dergelijk geval in door de gedachten van zijn leerlingen a.h.w. te hergroeperen, zodat de leerling in het meditatief proces, de juiste waarden vindt. Hierdoor groeit natuurlijk een harmonie met die leraar, de Meester, terwijl men gelijktijdig tot activiteiten komt, hetzij in eigen sfeer hetzij en meestal in sferen die lager liggen. Gedurende deze periode van werken vervult men wederom de taak van de hogere Meester, de harmonie wordt versterkt en op den duur is dus volledig kenbaar en waarneembaar, zoals hier een helderziende waarneemt. Nu is het heel erg moeilijk een dergelijke groep te beginnen. Maar er zijn overal groepen van geesten, die rijp genoeg zijn geworden en die dus een dergelijk proces doormaken. Wanneer iemand zich harmonisch voelt met die groep, dan sluit hij zich bij haar meditatie aan, wordt zich langzaam bewust van de kracht, die erin werkt en ondergaat dan ook datzelfde rechtzettingsproces. Daarnaast bestaat een andere wijze van onderricht, maar deze ligt toch m.i. op een veel lager niveau. Het is nu mogelijk, dat een hogere geest een voertuig aanneemt van een lagere sfeer er, in die sfeer - dus als een schijnbaar gelijkwaardig wezen met een hoger weten - onderricht geeft. Maar deze lessen zijn veel meer feitelijk en bevatten veel meer de waarden van eigen sfeer. Daardoor kan men wel een completer beeld van zijn eigen wereld krijgen en de werkingen ervan, maar het eerste proces maakt het mogelijk eigen innerlijke, werkingen te beseffen en dus innerlijk een juister inzicht te verwerven, wat m.i. wel het voornaamste is. Misschien is het ook wel dienstig hieraan toe te voegen, dat een geest uit een lichtende wereld zich onder omstandigheden kan manifesteren in een lagere of z.g. half-duistere wereld. Ik heb die werelden niet voor u beschreven, maar die kunt u zich voorstellen als een of andere nog niet gesaneerde stadswijk, waarin dus alles erg versleten, vuil en miezerig is en waar een hele hoop mensen rondlopen, die ook niet prettig zin tegenover elkaar. Daar kan zo iemand zich als leraar manifesteren, zolang hij de kracht van zijn eigen sfeer in zich draagt of onder de bescherming van een hogere staat. Hij is dan niet wat je noemt een lichtend wezen, maar hij kan een ander helpen een juist inzicht te vinden. Degenen, die met hun wereld ontevreden zijn, krijgen daar dus ook weer een eerste contact en aanwijzingen en aan de hand daarvan zouden ze zelf in een lagere sfeer - zij het zeer beperkt - ook reeds een geestelijke scholing kunnen krijgen door meditatieve processen. Ik hoop, dat ik daarmee de vraag voldoende heb beantwoord. Zou dat niet het geval zijn, u weet hier ben ik, u hoeft maar te vragen en ik zal proberen antwoord te geven.

- ❖ *Het meditatieve proces, dat u noemt, is dat hier in de stofwereld evengoed bereikbaar, als men door een innerlijk gesprek dergelijke richtlijnen krijgt?*

Een innerlijk gesprek vind ik wel een foutieve uitdrukking, omdat het hier niet gaat om een uitwisseling van gegevens. Het is niet zo, dat de leraar in uw gedachten spreekt. Stel u dat niet voor. U denkt. Maar i.p.v. dat uw denken normaal blijft in het meditatieve proces, wordt dezelfde reeks beelden of gedachten op een andere wijze samengevoegd, zo dat er voor u een nieuwe conclusie uit volgt. Dat is heel iets anders dan een gesprek met jezelf of een innerlijk gesprek met een hogere kracht. Ik geloof niet, dat dat gemakkelijk vergelijkbaar is. Het proces wordt inderdaad op aarde gebruikt en maakt o.m. deel uit van de scholing van yogi's. Verschillende heremieten hebben daarvan gebruik gemaakt en zelfs in sommige kloosters komt men tot een meditatieve praktijk, die dit - zij het vaak eenzijdig - dan toch ook wel weer mogelijk maakt.

- ❖ *In de kamaloka-tijd maakt de ziel toch het verkeerde door, dat zij in het leven heeft gedaan: het leed dat zij anderen heeft berokkend. Zij ondergaat het dan als eigen smart en*

neemt daardoor het besluit in een volgend leven goed te maken wat verkeerd was om daarna verder te komen. Hierover sprak u niet

Neen: en dat heb ik dan ook wel zeer opzettelijk nagelaten. Omdat n.l. deze voorstelling wel echt menselijk is, maar eigenlijk niet geheel in overeenstemming met wat de sferen zelf zijn. Wanneer ik mijzelf dus ga realiseren wie en wat ik ben, dan kom ik eigenlijk in een droomtoestand te verkeren: dat gebeurt voor de meeste mensen dus kort na de overgang. Ik deel mijzelf a.h.w. in vier of vijf of honderd verschillende deeltjes. Wanneer ik een hond heb getrapt, dan her leef ik dit, maar ik ben gelijktijdig degene, die trapt én de hond. Ik kom daardoor niet tot de conclusie, dat het niet goed is om een hond te trappen. Dat is helemaal niet nodig. Maar ik realiseer mij wel, hoe een hond reageert op een trap en welke consequenties dit kan hebben - in de hond zowel als in mijzelf. Het is dus niet zo - ook weer een verkeerde voorstelling van de karmagedachte - dat ik moet gaan uitboeten dat ik die hond heb getrapt. Helemaal niet. Maar ik heb daaromtrent een nieuw bewustzijn gekregen en wanneer ik op mijn levensweg weer een hond ontmoet, zal ik mij dus tegenover hem anders gedragen. Indien blijkt dat mijn handelen, mijn conclusie, juist is, dan zal ik mij met de hond niet meer zo bezighouden en zou ik nog een keer moeten leven ('t is mogelijk dat je meermalen achter elkaar moet leven), dan komt in dat leven geen hond meer voor, althans niet op voor mij zo belangrijke wijze. Wij verwerklijken in het leven n.l. bij reïncarnatie datgene, waarmee wij ons intens hebben beziggehouden in de geest. En dat zijn meestal niet de dingen, waarover wij ons schuldig gevoelen, hoe vreemd dat ook moge klinken. Wij vergeten die liever. Het zijn de dingen, die we ons gerealiseerd hebben, t.a.v. welke onze benadering is gewijzigd, die wij in de eerste plaats in het leven oproepen. De mens, die karma probeert te zien als een soort schuld- en boetekwestie, maakt dan ook een grote fout. Karma is een kwestie van onbewust zijn, bewustwording en door belangstelling hernieuwd experimenteren met dezelfde waarden, echter met andere gevolgen. Ik hoop, dat dit voldoende verklaart, waarom ik hierop niet ben doorgegaan. Ik heb dit als een punt aangestipt. Maar u begrijpt, dat juist de relativiteit, die wij in de sferen overal ontmoeten, het wel heel erg moeilijk maakt om die ook nog eens in betrekking te brengen met voorstellingen, die mensen en ook sommige geesten hebben, maar die niet helemaal juist zijn.

Ik zal het nu theoretisch stellen. Dat is misschien gemakkelijker en praktisch: Wanneer ik geloof in een karma, waarin ik alles wat ik nu heb misdaan in een volgend leven moet boeten, dan zal dit zo zijn. Niet omdat het zo moet zijn, maar omdat ik het niet anders verwacht en daardoor voor mijzelf veroorzaak. Als ik uitga van de bewustwording, dan zal alleen datgene, waarvan ik mij bewust ben geworden. Maar waarvan ik zeker niet genoeg weet, door experiment in een volgend leven kunnen worden vastgelegd om dan na hernieuwde proefneming - eventueel geestelijk - tot een harmonisch deel van het "ik" en van het wezen te worden. Dat is een heel groot verschil.

❖ *Houdt dat ook verband met het moeten teruggaan, moeten reïncarneren?*

Ja, dat is ook weer een eigenaardige kwestie. Er is geen feitelijk moeten. U moet niet reïncarneren. Maar mag ik een vergelijking maken? U gaat van hier weg en merkt, dat u uw beurs hier hebt laten liggen. U gaat terug om die beurs te halen. U hebt in uw leven iets vergeten, daardoor bent u aan die stof, aan de stoffelijke wereld gebonden en zult u er ten slotte ook terugkeren. Dus dat ligt eigenlijk een beetje anders. Het is onze behoefte - eventueel door onze fouten veroorzaakt - die ons tot reïncarnatie brengt. Er is geen enkele dwang, maar er bestaat een onvermogen in de geestelijke wereld. Als u uw portemonnaie hier vergeet, dan zal het misschien heel erg moeilijk zijn om de tram te kunnen nemen of een taxi te bestellen. Als u in de stoffelijke wereld bepaalde, dingen hebt nagelaten, is het heel moeilijk om in een bepaalde sfeer verder te komen, u heeft dus ook a.h.w. transportmoeilijkheden. En daarom gaat u terug. Dus niet omdat u naar die wereld terug wil, maar omdat u geestelijk verder wilt gaan. Het is uw wil. Het is geen wet. Het is dus niet zo - een andere fout die men maakt - dat elke mens moet reïncarneren. Neen. Een mens is vrij. Hij heeft keuzemogelijkheid. Maar de praktijk zegt: de doorsnee-mens kan geestelijk zó moeilijk verder komen zonder herhaalde incarnaties, dat hij een herhaalde incarnatie prefereert boven de andere, eveneens mogelijke maar veel moeilijker geestelijke weg.

❖ *Kunt u een voorbeeld geven van positief en negatief denken in de sferen en wat daarvan de gevolgen kunnen zijn?*

Dat is een handige vraagstelling. Positief denken in de sferen. Ik geloof dat alle dingen goed en gelukkig zijn. Dus zie ik in mijn eigen wezen en rond mij alleen dat, wat voor mij goed en

gelukbrengend is. Ik leef in een hemelwereld. Ik zie in een wereld alleen de fouten en de dingen, die voor mij angstwekkend, of ongelukkig zijn. Ik zie het lichte rond mij dus niet en leef in een hellewereld. Een mens, die bang is, denkt negatief. Hij vreest. Al wat hij vreest wordt werkelijkheid, Of het de duivel met zijn toastvorkje is of een duistere slijmerige wereld of iets anders, desnoods een grot met spinnenkoppen of zo iets, de "hel der duizend pijlen" van de Chinezen, ieder heeft er een eigen voorstelling van en dat maakt dat het werkelijk wordt, want gedichten bepalen vormen, omgeving en sfeer in de geest. Positief denken betekent, dat je niet gelooft U denkt positief, laten we het heel erg oppervlakkig opvatten. Er komt dus een duivel op u af, zó met z'n toastvorkje vooruit. Dan zegt u: "Ha, die grappenmaker." Dan kan die duivel u niet neer prikken. U vreest hem niet. U lacht erom. Hij kan u niets doen, dan is zijn plezier eraf. Als er een engel op u afkomt en u denkt: Potvrjoppie, hij komt om me naar de hel te brengen, dan rent u weg én u holt uw ongeluk tegemoet. Hier heeft u het verschil tussen positief en negatief denken in de sferen. Ik hoop, dat het u verder geholpen heeft, ook met het werkelijke probleem.

❖ *Als je nu niet gelooft aan een duivel met een prikker, zodat je je er zelfs geen voorstelling van kunt maken*

.... en een ander denkt eraan, dan kunt u dus dat ding wel zien maar dan ziet u het ongeveer zoals een ander een schilderij ziet. U erkent het wel. U zegt: "Hé, ik heb er wel eens van gehoord. Maar het is niet werkelijk, het leeft niet."

❖ *Dan doet het je ook niets?*

Het doet je niets. Het is dus niet de kwestie, dat je ergens binnenkomt, laten we zeggen in de dierentuin. De man zag er een giraffe staan en zei: "Ja, maar zo'n beest bestaat niet." Dat dus niet. Maar u heeft er dus wel van gehoord. Het is echter gescheiden, het is twee dimensionaal a.h.w., het past niet in uw eigen wereld. Dus als je werkelijk die dingen gelooft, niet alleen maar zegt, dat je er niet in gelooft, natuurlijk. Per slot van rekening, als alles wat de mensen zeggen waar was, tjonge, tjonge.

❖ *Dus als je eigenlijk die dingen zelf scheidt, zelf denkt*

Als je erin gelooft. Dat is dus heel iets anders. In de sferen is het n.l. zo: alles wat ik mij kan voorstellen, zou ik wel kunnen scheppen. Maar het is vluchtig. Dat moet ik vasthouden met m'n gedachten. Maar dat, waar ik in gelóóf, is deel van mijn wezen. Dus dat maakt deel uit van mijn denken, ook al denk ik er niet bewust aan. En dat is dus voor mij permanent, tot mijn geloof zich wijzigt.

❖ *Dus die duivelvoorstelling kun je weer kwijtraken?*

Op den duur wel, ja.

❖ *Dat is dan weer positief.*

Ja, dat is wel heel erg positief. Maar als je er werkelijk in gelooft, dan moet ik toch tot mijn spijt constateren, dat je de duivel eigenlijk een verduveld negatief geval vindt.

❖ *Het is een angst.*

❖ *Maar het is toch een herhaalde productie, want het is een figuur, die door de kerk zelfs wordt gepredikt en getekend.*

En dus in een Wereld van kerkelijken, die daaraan geloven, is het ook een werkelijkheid.

❖ *Maar ook voor niet-kerkelijken.*

Als niet-kerkelijken daaraan geloven, dan zou het ook een werkelijkheid zijn. Maar kijk eens, iemand die dus niet in die duivel gelooft, zo als hij wordt gepredikt, laten we het maar zo zeggen: maar zich b.v. realiseert dat de voorstelling van de duivel eigenlijk alleen een poging is geweest van de kerk om de natuurgoden te verslaan door hen tot demonen te maken. Pan, de bosgod en de sater zijn in feite duiveltjes. Daaruit is dus dat beeld van een duivel, die mens is, ontstaan. Maar natuurlijk, als je dat weet, dan heeft de duivel voor u geen betekenis. En dan kun je in zo'n wereld komen, maar die wereld is voor jou niet echt. Als u hier in een wereld zou komen, waarin de Blauwe Fee van Pinocchio en de goede Fee van Assepoester rondwalen en u ontmoet die Fee en u gelooft niet in die Fee, dan kan die Fee u niets doen. Dan loopt u in een soort drie-dimensionale toneel- of filmvoorstelling rond. U vindt het erg interessant, maar het doet u niets.

❖ *Maar je kunt dat geloof wel opvoeren?*

Dat kun je natuurlijk wel doen. Maar er is toch een heel verschil tussen willen geloven en geloven.

❖ *En mensen, die niet willen geloven*

.....en toch geloven. Die kunnen er alleen af komen, als zij zich realiseren waarom zo eraan geloven en wat dat geloof in feite inhoudt. Dat is dus een doel van de taak, die je soms in de lagere sferen hebt, als je daar werkt. Het is een soort psychiatrie, maar dan geestelijk. Je moet dus de mens leren inzien niet alleen dat het een denkbeeld van hemzelf is, waardoor hij wordt gekweld, maar waarom hij dit denkbeeld vreest en hoe hij eraan komt. Zelfkennis is de eerste stap tot bevrijding van het "ik", zelfs in het beperkte.

❖ *Hoe vergaat het de mens, die niet heeft kunnen geloven aan een voortbestaan na de dood? Hoe komt hij tot bewustzijn van zijn toestand?*

Nu, als zo'n paar van die lui elkaar ontmoeten in de sferen, dan kun je van hen wel zeggen, dat zij zeggen: "Bien étonnés de se trouver ensemble". Dan zijn ze wel erg verbaasd, maar ze gaan natuurlijk van het standpunt uit, het zijn lastige gevallen. "Ja, maar ik besta, ik denk" ik zie, ik ken mijzelf, dus ik ben niet dood. En aangezien er geen nieuwe stoffelijke indrukken ontstaan, houden die mensen zich dan wel een lange tijd bezig, met liet steeds weer hernieuwd opbouwen van de laatste impressies, die zij hebben opgedaan. Daardoor krijgen we het eigenaardige z.g. "stabiel tijdsmoment", waarin dus b.v. iemand, die verongelukt is, dat ongeluk blijft beleven, desnoods 40, 50 jaar in precies dezelfde condities waarin hij stierf, de laatste indrukken voordat hij eindelijk vrij komt. Het zijn soms erg tragische gevallen. Iemand, die echter nuchter genoeg is om zijn stellingen te herzien en die niet heeft geloofd aan een voortbestaan, nu ja, die zegt "Potverdorie" ik besta. En ja, die lui, die me daar allemaal hebben begraven kunnen zich toch moeilijk hebben vergist, dus zal ik mij vergist hebben. Die zegt: "Dan ben ik hier dus ergens anders. Hoe en wat, dat weet ik niet. Maar ik ben en ik ben ergens anders. Wet is er rond me?" Die mens kijkt om zich heen en kan daardoor contact krijgen niet entiteiten, die toch altijd wel bereid zijn te helpen en. zich dus zo langzaam maar zeker een beeld vormen van zijn voortbestaan. Heeft hij dat feit inderdaad aanvaard (een tussenperiode), dan gaat hij vaak nog een stukje van zijn leven na. Daarna komt hij vanzelf dus in een bepaalde sfeer terecht in over eenstemming met wat hij verder omtrent zichzelf denkt. Zo gaat dat.

❖ *Kunnen deze mensen, die dus in dit leven niet aan een voortbestaan geloven, in een vorig leven wel daaraan hebben geloofd en dus toch betrekkelijk bewuste geesten zijn, of kan dat niet?*

Ja, dat is een moeilijke vraag, die u stelt. Theoretisch is dat natuurlijk wel mogelijk. Maar de vraag die hier rijst is of deze mens zich niet een houding aanmeet, omdat hij ten koste, van alles redelijk wil zijn en nuchter, ofschoon hij die innerlijk toch niet geheel onderschrijft. Wanneer het inderdaad een hoogbewuste geest is, die in een vorig leven wel in een voortbestaan na de dood heeft geloofd, dan zal er volgens mij een splitsing moeten zijn tussen bepaalde innerlijke gevoelens en gedachten en de uiterlijke houding. Anders lijkt me dat niet mogelijk.

❖ *Hij kan dus eigenlijk gezegd nog een zekere angst hebben voor de dood en daarom zeggen: Het is afgelopen. Want dikwijls gebeurt het, dat deze mensen nog vrees hebben voor ziekte en dood*

Nu ja, dat is eigenlijk heel wat anders. Kijk eens, als je denkt dat met de dood alles is afgelopen en je vindt het leven nog zo slecht niet, dan is het geen wonder dat je bang bent voor de dood. Maar er zijn natuurlijk wel mensen, die zeggen. "Met de dood is alles afgelopen" omdat ze de consequenties van een voortbestaan niet willen aanvaarden. Maar dan komt er nog een ander punt bij: er zijn mensen, die zo trots zijn op hun stoffelijk redelijke vermogens, dat ze al, wat niet binnen hun redelijk besef valt, verwerpen, en niet begrijpen, dat ze in hun gewoon z.g. redelijk leven ook zeer veel aanvaarden wat niet bewijsbaar is.

❖ *De humanisten b.v.*

Nu, dat lijkt mij toch weer heel erg moeilijk. Wist u, dat humanisten vaak heel gelovige mensen zijn? Maar de humanist is iemand die zegt: Wat ik nu geloof, doet niets ter zake, ik ben in de eerste plaats mens. Dat geloof ik niet alleen, dat weet ik. Laat ik dus maar beginnen om een goed mens te zijn, dan kan ik later nog altijd zien wat er van mijn geloofwaar is.

❖ *Maar ze willen God niet aanvaarden.*

Het lijkt mij een grote stommititeit om dat te zeggen: "Ze willen God niet aanvaarden." Dat is een heerlijke doodoener van de gelovigen, die natuurlijk vrezen voor onbevoegde concurrentie op hun zielejachtterrein.

❖ *Maar het woord "God" willen ze nooit uitspreken.*

(Er volgt een debat over humanisten en hun geloof, dat wegens plaats gebrek niet verder is opgenomen.)

We gaan nu een heel leuk debat opzetten over iets, waar we geen van allen schijnbaar voldoende van af weten en wat ziet het onderwerp niets te maken heeft. Maar ik mag u heel kort nog één ding zeggen: Er zijn heel veel mensen, die zeer intens in God geloven en toch die naam of dat woord niet gebruiken, omdat zij bang zijn door het gebruik van dit woord zich voor te doen als mensen met een bepaald geloof, dat zij niet bezitten, of als mensen die bepaalde stellingen aanvaarden, die zij niet aanhangen.

Het zijn niet de mensen, die steeds het woord "God" in de mond nemen, die de vroomsten zijn. Het zijn meestal degenen, die erg over de naam "God" nadenken, voordat zij hem durven uitspreken. En daarom geloof ik dat de humanist die dat doet vaak intenser in god gelooft, maar gelijktijdig beseft, dat zijn menselijke taak niet op God kan worden afgeschoven, zo dat hij over God niet behoeft te praten zolang hij zijn eigen taak vervult. Mag ik daarmee volstaan?

❖ *Blijft het denken in de sferen dus het middel tot contact? Ook het middel tot z.g. verplaatsing? Ook tot het beleven van vreugde of harmonie? En vandaar ook het trachten positief te denken?*

Ik zou het graag zó willen stellen: Denken beschouwt de mens als een bepaald redelijk proces. Laten we liever spreken over voorstellingsvermogen. Het houdt dus wel de gedachte in, maar het is de voorstelling. Voorstellingsvermogen tezamen met wil bepalen de contacten, die men kan leggen in de sfeer, zij bepalen de verplaatsingen, die men ondergaat en op den duur alle werkingen en werkzaamheden, waaraan men deel heeft of die men moet ondergaan.

❖ *Kunnen wij in de stof iemand, die is overgegaan, helpen (b.v. door goede gedachten) om de verandering van stof naar sfeer te vergemakkelijken? B.v. voor iemand, die door een ongeval plotseling overgaat?*

In de eerste plaats moet elke hulp uitgaan van de erkenning van deze overgang, zonder enige behoefte die geest tot de aarde terug te roepen of het vroegere bestaan van die geest te betreuren. Daarmede begin je altijd. In de tweede plaats: geef zoveel mogelijk goede gedachten en intenties af in die zin, dat u met dankbaarheid een overgegane herdenkt, zijn bestaan als belangrijk voor u erkent. Dat is het beste dat u kunt doen. Misschien doelt u hierbij b.v. op bepaalde seances, waarbij vaak juist mensen, die door een ongeluk om het leven zijn gekomen, worden geholpen. Daaraan kunt u inderdaad wel iets doen, n.l. hun de gelegenheid geven in een zo goed mogelijke sfeer, onder zo juist mogelijke contrôle en vooral met zo weinig mogelijk goedgelovigheid, tegenover de verklaringen te staan van degenen, die doorkomen, maar dan kan deze hulp alleen geschieden, wanneer eerst geestelijk reeds bemiddelend is opgetreden en dus in feite een groot gedeelte van de redding geestelijk al is volbracht. De manifestatie in een medium en het gesprek zijn dan eerder de clincher (de overtuigende bewijsgrond) voor stellingen, welke men die geest in de sfeer reeds heeft voorgelegd. Hét is een kortere weg om die geest vrij te maken van bepaalde waanvoorstellingen maar zeker niet de enige. Ook zo kunt u dus wel helpen. Bedenkt u verder dit. Alle genegenheid, die men heeft voor een overledene, zonder dat men zich gelijktijdig aan hem of haar blijft hechten, betekent een voortdurende kracht, die uit dit leven en het daarmee verbonden bewustzijn die geest kan bereiken en meestal ook bereikt, terwijl er gelijktijdig niets is, wat hem terugtrekt naar de wereld. Dat is wel het meest belangrijke wat je kunt doen.

❖ *Bedoelt u hiermede eigenlijk dat je de geest, die overgegaan is, haar vrijheid moet geven? Helemaal, in alle denken, in alle doen?*

Nu ja, een geest kun je moeilijk aan een touwtje houden, maar er zijn mensen, die proberen dat mentaal te doen.

❖ *Om ze de hele dag bij je te hebben, naast je, in je huis. Bestaat dat werkelijk, kan dat?*

Dat ligt aan het bewustzijn van de geest in kwestie. Het is niet altijd mogelijk, maar onder omstandigheden inderdaad wel. Maar per slot van rekening, u weet niet wat die geest heeft te

doen, terwijl de geest wel weet wat u te doen hebt en wat u nodig heeft, dat kan zij veel gemakkelijker nagaan. Dus als je zo'n geest werkelijk liefhebt, dan vertrouw je haar toch wel zover, dat je aanneemt dat hij of zij wel ter plaatse zal zijn en u zal helpen, wanneer het nodig is en dat u niet b.v. hoeft te gaan prevelen en oproepen of een privé-eredienst voor zo'n persoon hoeft te stichten om diens aanwezigheid verder af te dwingen, hoe prettig u dit idee misschien ook verder vindt.

Wanneer men hier steeds met nieuwe moed begint om een doel te bereiken, b.v. te leren zwijgen of te leren - anderen te begrijpen of te helpen met werkelijk plezier - al is het maar o zo weinig in verhouding tot wat men zou willen doen. Ik meen, dat deze dingen in de sferen blijven bestaan.

❖ *Doet het er dan toe, hoe de sfeer volgens menselijke uitspraken heet?*

Nu, volgens mij eigenlijk verduveld weinig. De naam, die een mens aan de sfeer geeft, is alleen maar een soortnaam, die hij geeft aan iets, dat hij feitelijk niet kan indelen, om zichzelf te overtuigen dat hij er méér van weet dan hij er ooit van weten kan. Met andere woorden: de menselijke geest geeft namen aan deze dingen, omdat hij nu eenmaal graag al les in vakjes indeelt en daaruit een zeker idee van beheersing, van meer waardigheid krijgt. U ziet dus dat ambtelijke neigingen de doorsnee-mens wel zijn aangeboren, vooral in dit opzicht. Maar nu een andere vraag daartegenover: Of u Spanje nu, Spanje noemt of niet, of u wéét hoe het land heet of niet, als u er bent is het toch hetzelfde, nietwaar? Wanneer uw bestemming Spanje is - of u het weet of niet -, dan komt u er toch terecht. Is dan die naam belangrijk? Alleen indien u zich dit land zelf als doel kiest. Het is redelijk, dat wanneer u streeft naar een bepaalde sfeer of een contact met een bepaalde sfeer, u daaraan een naam geeft, al is het alleen maar om het uzelf mogelijk te maken u op die sfeer in te stellen. En het is nog redelijker, dat u een naam gebruikt, die voor een soortgelijke sfeer ook elders wordt gebruikt, omdat u dan meer houvast aan die naam hebt. Maar dat is dan ook de enige betekenis, die ze heeft. De menselijke indeling van sferen kan nooit de werkelijkheid omschrijven. Zelfs mijn betoog over die sferen - misschien iets te lichtvoetig naar sommiger smaak - is tenslotte maar een poging om de grote relativiteit van waarden duidelijk te maken, zonder daarom een feitelijke beschrijving te zijn van het geheel. Ik noemde slechts enkele mogelijkheden, maar kon u de werkelijke overgangen niet eens volledig duidelijk maken. Dat ik een aantal sferen op elkaar doe volgen, ach, dat is eigenlijk alleen omdat dit het normale proces van innerlijke groei is, niet omdat die sferen als van elkaar gescheiden werelden bestaan. Mag ik het zo zeggen: Wat u sferen noemt, dat is kaas aan het stukje en niet in plakjes. Maar wij stellen het ons in plakjes voor om onze eigen vooruitgang te kunnen meten, punt 1, en punt 2, om tenminste de hoofdverschijnselen, die wij in verschillende plakken ontmoeten, te kunnen beschrijven.

❖ *Zijn onze dierbaren - mensen en huisdieren - in de astrale sfeer dan niet om ons heen? Dat zou men toch mogen verwachten? Is dit ook "een sfeer vormen" volgens je eigen overtuiging?*

Ja, wanneer u veel aan een hondje of een katje denkt en u hebt er een redelijke voorstelling van, dan kunt u een astraal wezentje opbouwen, dat voortdurend om u heen is. Maar dat is nog niet het werkelijke hondje of katje. Wanneer een huisdier u zeer heeft liefgehad en het heeft een voldoende genegenheid gehad - dus een emotioneel leven - dat een bepaald voortbestaan in bewustzijn voor wat langere tijd kan waarborgen, dan zult u er inderdaad wel bezoek van kunnen krijgen. Maar per slot van rekening, voortbestaan in bewustzijn voor wat langere tijd kan waarborgen, dan zult u er inderdaad wel bezoek van kunnen krijgen. Maar per slot van rekening, u heeft er altijd zo verduveld veel last mee gehad om die hond binnen te houden en te zorgen dat die kat niet in de tuin van de buiten kwam, dacht u dan dat ze hun aard nu ineens zouden veranderen nu ze in de geest zijn. Zo nu en dan is het mogelijk. En u zult ook wel begrijpen, dat in de sferen hetzelfde geldt. Want huisdieren hebben nu eenmaal een andere bewustzijnsgraad en daardoor ook een meer gedwongen en andere reïncarnatiecyclus dan u. Pas wanneer u zich bewust bent van het werkelijke wezen van het dier? is een contact mogelijk: niet voordien. Zolang het bij een voorstelling blijft, is het een gedachtediertje zoals ik reeds in het begin omschreef: iets wat voor u wel werkelijk is, maar in feite een leeg hulsel, alleen bezield door uw eigen gedachten.

Ik hoop, dat het geen teleurstelling is. En dan wil ik er verder op wijzen, dat "uw dierbaren" die in een astrale sfeer rond u zijn, arme zielen zijn. Want een astraal omhulsel, dat is heel dichtbij het stoffelijke. Het zijn zware voertuigen, ze houden kwetsbaarheid in enz. Een geest, die alleen zó haar dierbaren kan benaderen, is een heel arme geest. Want zij moet wel in het

duister wonen, als ze zo weinig vermogen heeft om zich lichtender te manifesteren. U kunt beter zeggen dat de gedachte, dus de belangstelling van een bepaalde entiteit, zich in uw omgeving, regelmatig kan manifesteren: maar ook niet onbeperkt. Een voorbeeld: Een man en een vrouw. De man is overgegaan. Vroeger ging hij elke dag 8 uur naar zijn werk, 2 uur naar de sociëteit of ergens anders heen. De rest van de tijd was hij bij vrouwlief, als hij tenminste niet sliep, want dan was hij met z'n gedachten ergens anders. En dan verwacht vrouwlief of manlief misschien nu, dat het contact plotseling 24 uur lang duurt? En dat terwijl die geest zoveel moet leren, zoveel bewustzijn moet opdoen.

- ❖ *Is dat niet een beetje vreemd gesteld? Is het niet eerder zo, dat als er een noodzaak of behoefte bestaat tot contact, dit even wordt opgenomen en er dus sprake is van een vliedend contact en niet van een blijvend in de omgeving zijn?*

Ik hoop, dat u het niet een teleurstelling vindt. Ik kan me voorstellen, dat het voor menigeen een illusie minder kan zijn. Maar het is tenslotte beter dat u de werkelijkheid beseft, dan dat u rondloopt met waanbeelden - die astraal vaak zelfs zijn vastgelegd - wat ten slotte tot teleurstellingen moet leiden, omdat ze alleen een weerkaatsen zijn van uw eigen wezen. En dan is het niet veel beter te weten, dat ergens een levende kracht zich om u bekommert, ondanks de veel betere mogelijkheden en toestanden en de veel belangrijker lessen en leringen, die hij ergens in de lichtende sferen kan hebben, dan iemand te hebben die nu werkelijk niets meer te doen heeft dan rond u te hangen? Mag ik een vergelijking maken? Als een man geregeld moet werken, zodat de vrouw hem weinig ziet en hij heeft eens een keer een vrije dag, dan zegt ze: "Ha, gezellig, samen eens een keer uit." Maar als manlief A.O.W. heeft en weinig belangstelling voor iets anders, dan zegt ze: "Hé, jô, ga nu maar eens een ogenblikje wandelen, hoor." Realiseer u, dat de waarde niet ligt in het blijvend rond u zijn, maar in de ogenblikken van werkelijk en intens contact: deze zijn veel meer waard.

- ❖ *In de spiritistische literatuur leest men van geesten, die in af gronden storten, gewond worden, achtervolgd door vijanden enz.. Zijn dit realiteiten of eigen gedachtescheppingen? En als zo'n vijand werkelijk een realiteit is, verdwijnt hij dan ook, als men zich door gedachten een andere omgeving schept?*

Wanneer u droomt, dat u in een afgrond stort, gewond wordt, door dingen wordt achtervolgd, is dit een werkelijkheid of niet? Wanneer u dit met z'n vijven gelijktijdig zou dromen, is het dan een werkelijkheid of niet? Nog steeds niet.

- ❖ *De belevenis is een werkelijkheid.*

Inderdaad. De belevenis als zodanig, maar verder niets. Maar zo lang u in de droom gelooft aan het landschap en de omstandigheden en dus niet weet: ik droom, ik moet een ander beeld scheppen, dan is het helemaal onmogelijk dat u daaraan ontsnapt. En zelfs dan, als u emotioneel gebonden bent, is het nog heel moeilijk om u plotseling een andere situatie of landschap voor te stellen: mogelijk is het echter wel. En hieruit volgt dan dat iemand, die dat alles meemaakt, eigenlijk droomt. D.w.z. dat hij zijn gedachtewereld eigenlijk met velen kan delen, maar door zijn eigen instelling te veranderen kan hij daarvan loskomen. In de spiritistische literatuur zult u heel wat verschillen en vaak tegenstrijdige beschrijvingen aantreffen van de wereld aan gene zijde. Realiseer u nu heel goed, dat elk van die beschrijvers eerlijk datgene heeft getekend, wat hij of zij kende en niet heeft beseft, dat hij of zij krachtens eigenwezen juist dat deel van het praktisch oneindig aantal mogelijkheden als werkelijkheid heeft uitverkoren.

- ❖ *Er werd ons verteld, dat wij in het hiernamaals wel gebonden blijven aan hen, die wij liefhadden of haatten. Maar komt er niet eens een punt, dat wij onze weg volkomen alleen moeten gaan? Gebeurt dit in de Hal van het Gouden Licht?*

Nu, als u het zo willen, zou ik zeggen: Op het ogenblik, dat wij besluiten die witte, verblindende gang van licht binnen te stappen waarvan eigenlijk niemand weet wat daar is. Dat is n.l. het punt waar liefde en haat wegvallen. Maar u moet goed begrijpen: liefde zowel als haat zijn emoties, die het "ik" en de beweegreden en van dit "ik", de wil en de voorstelling van dit "ik" sterk met een ander verknopen. Daardoor wordt die ander deel van uw wezen. Eerst wanneer de emotie wegvalt en daarmee de daaruit voortkomende drijfveren, is het mogelijk dat men even alleen staat. Zelfs dan echter blijft de erkenning van de ander voortbestaan. De erkenning echter, wanneer er geen liefde meer is - althans zoals wij dit zien - houdt niet meer in dat men dus een intense binding met alleen die ene geest gaat zoeken. Wél dat men voor bepaalde belevnissen of behoeften van die bepaalde geest steeds

gevoeliger zal zijn dan voor andere, omdat men daarmee in zijn innerlijk meer gemeen heeft. Er is dan misschien geen sprake van een samenleven of van het tezamen gaan van de weg maar toch van een zodanige gebondenheid, dat een onderlinge bijstand blijft bestaan. Haat moet - voordat men het witte Licht ingaat - zijn geblust en omgezet in genegenheid. Het kan n.l. niet anders omdat de voorstelling moet blijven bestaan en zo het "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven hun, die schuld hebben aan ons" wel een zeer bijzondere betekenis krijgt. Want alleen in schuldloosheid, gereinigd, kunnen wij door het witte Licht verdergaan. En alleen wanneer wij geen haat meer kennen - en daardoor dus het beeld dat in ons leeft genegen zijn geworden - kunnen wij evenzeer binnengaan. Zo ziet u, dat soms zo'n oud gebodje als het "Onze Vader" heel wat meer consequenties heeft dan u denkt. Het is niet alleen maar een kwestie van goed leven maar het is ook in de sferen naar kosmische aard zeer duidelijk uitgedrukt. Is het voldoende beantwoord?

❖ *Ik heb de vraag waarschijnlijk verkeerd ingekleed. Wat ik bedoelde is n.l. dit: Een Meester, die zo hoog is, dat niemand hem meer iets kan leren, dus die zijn laatste weg tot God aflegt, dat zal toch wel een weg zijn, die vóór hem nooit iemand gegaan is, die alleen voor hem bestaat. Dat bedoelde ik eigenlijk met "alleen gaan". Is er dan niemand meer, die je nog kan leren, of wel?*

Ja, maar leren, lieve mens, nu moet u het eens goed begrijpen. Leren doen we altijd. Want bij de hoogste Meester bestaat er altijd nog God: daar kun je heus nog wel wat leren. Maar de kwestie is deze: Neem b.v. Jezus. Laten we aannemen, dat hij werkelijk achter dat verblindende Licht staat. Dat zal dan wel één van de hoge Pieten zijn. Nu is deze dus die weg gegaan en hij is misschien niet gebonden aan een individuele liefde, maar hij moest toch ook de liefde kennen, anders had hij: a. niet Christusdrager kunnen zijn: b. zou hij zich nu niet voortdurend manifesteren uit zijn ongekende hoogte, c. Zou hij deze dingen kunnen volbrengen, zonder wat hij in zijn leven noemde de "De Vader", d.w.z. het contact met God? Zegt u dan desnoods dat God in de plaats treedt van een beperkte Meester en ik zal zeggen: Ik ben het met u eens, Maar zeg nooit, dat iemand niets te leren hoeft. En zeg ook nooit dat liefde of haat dus opgelost worden: zij blijven bestaan. En wanneer Jezus dus op aarde iemand heeft gekend - of dat nu iemand is die hem kwaad heeft gedaan of iemand die hem goed heeft gedaan - dan bestaat in hem een zekere sterkere, aandacht voor deze wezens dan voor anderen, die hem niet kennen en die hij niet heeft gekend, ongeacht het feit, dat wanneer wij gaan praten over zijn liefde, deze misschien voor allen gelijk is. De aandachtsfactor is dus een andere dan het meer abstracte begrip der genegenheid. En zo is ook hier mijn eerste antwoord ten volle geldend. Het spijt me, maar het is zo.

❖ *En in het geval van een tweelingziel?*

In het geval van een tweelingziel kan tot aan het verblindende licht een versmelting ontstaan, zodat twee zielen - en wat dat betreft zelfs meer - t.o.v. de buitenwereld nog slechts één wezen schijnen te zijn en als zodanig schijnen te handelen.

❖ *En vinden wij allen onze tweelingziel, of niet?*

De mogelijkheid bestaat: maar een tweelingziel is niet de ziel, die alleen voor u is geschapen. Het is alleen de ziel, die qua bewustzijn op het ogenblik van contact voor u een zodanig juiste aanvulling vormt, dat u gezamenlijk een eenheid vormt die wat bewustzijn en vermogen betreft veel hoger staat dan elk uwer afzonderlijk, terwijl gij beiden u volledig kunt geven in de band. Dat is een tweelingziel. Maar op het ogenblik, dat wij staan voor het verblindende witte Licht, moeten we toch ook die tweelingziel achterlaten. Want het contact met God kan niet met een ander worden gedoeld. Wij kunnen slechts dóór God in alle dingen delen. Ik hoop niet, dat het een beetje abstract klinkt, maar het is erg moeilijk er anders over te praten.

❖ *Heeft ieder mens een tweelingziel?*

Ja, in de praktijk wel. Iedereen kan wel iemand vinden, die in elk opzicht zijn aanvulling is. De één vindt hem vroeg, de ander laat. Ieder een vindt er wel één. En wanneer u nu op aarde bent, dan is het wel zeker, dat er in die grote massa mensen voor u een stuk of twaalf, twintig personen zijn, die voor u een tweelingziel zouden kunnen zijn. Maar misschien dat u er in uw leven geen één ontmoet, dat is mogelijk. En misschien ook - dat is ook mogelijk - dat u zo'n tweelingziel wel ontmoet, maar dat er omstandigheden zijn, waardoor geestelijk noch stoffelijk een juist contact tot stand kan komen.

❖ *En ontmoet je die dan later wel in de sferen?*

Neen. Dan ontmoet je die later niet. Want dan heb je allebei verder een verschillende ontwikkeling en houd je dus op een gegeven ogenblik op elkaars tweelingziels d.w.z. elkaars aanvullende component te zijn. Dat is nu juist het beroerde. U denkt nu aan tweelingzielen als aan twee, die gelijk geboren worden en die nu voortdurend bij elkaar moeten blijven: en bij voorkeur een jongetje en een meisje. Ja, het klinkt een beetje spottend, maar het is waar. En dat is juist niet het geval. U denkt als mensen in zo onnoemelijk persoonlijke termen. Maar de kosmos is niet persoonlijk. Het is bewustzijn waar het om gaat, bewustwording, contact met God. Al het andere is slechts een middel daartoe. Dat vergeet u. U denkt: als ik mijn tweelingziel heb, dan heb ik het bereikt.

❖ *Een tweelingziel behoeft dus niet op alle vlakken van diezelfde ziel harmonisch te zijn?*

Ik zou het eerder zo zeggen: Op de meeste vlakken zijn ze niet harmonisch, maar ze vullen elkaar aan. Ze zijn elkaars complementen, maar vinden onderling voldoende binding om elkaar volledig te aanvaarden, elkaars waarde volledig te verwerken, waardoor ze een eenheid vormen, die door de samenvoeging van deze verschillende elementen meer is dan elk afzonderlijk ooit had kunnen zijn en vaak iets wat groter is dan de som van beiden als individu beschouwd.

❖ *Heb ik het goed begrepen, dat emotie in staat is zich van sfeer bewust te worden, waarvan men zich geen verstandelijke voorstelling kan vormen? Maar hoe staat het dan met emoties als angst en schrik?*

Nu, misschien is het een klein beetje muggenzifterij, maar een emotie is geen wezen. Een emotie kan zich niet bewust worden. Men kan zich hoogstens emotioneel bewust worden. Dat wil zeggen: door het gevoel zich iets realiseren, dat niet voorstelbaar is. En dat houdt dus in, dat u een bepaalde slechte wereld, wanneer u daarvoor gevoelig bent en u eraan overgeeft, zult ervaren als een angst, die u niet kunt beschrijven: en een heel lichte wereld, die u ook niet kunt beschrijven of begrijpen, misschien als een heel grote vreugde. De emotie, d.w.z. de gevoelswaarde, gaat buiten het verstandelijke om en kan zelfs niet altijd verstandelijk worden verklaard. Dat is het enige antwoord, dat m.i. op deze vraag is te geven.

❖ *U zei, dat in de sfeer der kleuren de scheppende functie voor het eerst werkzaam werd. Maar in de lagere gebieden van Zomerland scheidt men toch ook door zijn voorstellingen. Welk verschil is er tussen deze beide uitingen van scheppende functie?*

Mag ik het verschil zeggen? Het is het verschil tussen iemand die een stoel scheidt om erop te gaan zitten en iemand die in een schilder stuk de innerlijkste roerselen van zijn ziel neerlegt. Dus m.a.w.: scheppen wil zeggen: in jezelf nieuw vormen, nieuw doen ontstaan. Niet meer uit utiliteitsoverweging of omdat je het nodig hebt of omdat het iets in je leven is, maar omdat het een uitdrukking van je wezen is: omdat het de meest juiste en meest volledige scheppende werking is, ook als je daarmee in feite iets herscheidt, wat een ander reeds vóór jou heeft geschapen maar krachtens je eigen persoonlijke beleving, en daardoor uit en voor jezelf. Niet meer om datgene wat je tot uiting brengt, maar om dat wat je zelf daarvan beseft, Dat is eigenlijk de hele kwestie.

❖ *Mag ik nog een opmerking maken? Het gaat niet zozeer over het pad door de sferen maar wel over het pad voor de mens door de natuurrijken. U hebt gezegd: De gorilla als een schakel in de evolutie van de mens*

Pardon, mag ik even rechtzetten. Ik heb de gorilla niet genoemd als schakel. Ik heb alleen maar gezegd: vergelijkend sprekend: en daar voor heb ik toevallig aap-achtigen genoemd. Ik had ook kunnen zeggen: het verschil is nu, of je een Angora kater bent, een Cyperse kater of een Siamese kater, met hetzelfde recht.

Als er geen vragen meer zijn, zullen we er heel kort een eind aan maken. En dat is n.l. dit:

Ik heb nu geprobeerd van alles over de sferen te vertellen. Ik heb dat gedaan, zoals ik meende dat het goed en juist was. Ik heb uw vragen beantwoord - ook de vragen over de sferen - en ik heb mijn best erop gedaan. Maar wat is eigenlijk sfeer? Sfeer, dat is iets wat we rond ons kunnen aanvoelen. Sfeer is als het ware een emanatie: iets wat je niet direct kunt definiëren, maar dat alles wat daarin geschiedt beheerst. Zo zijn nu eigenlijk de sferen, waar over wij hebben gesproken: een emanatie van het onbekende, waarbinnen ons eigen wezen bepaalde vormen aanneemt, bepaalde belevingen doormaakt. Laat mij dan tot slot hierover enkele woorden zeggen, opdat u niet weggaat met alleen mislukte evolutiepogingen e.d. in het hoofd. Wanneer ik in mijzelf goed ben, zo innig goed, dat ik gelukkig ben, al is het maar voor een

ogenblik, dan straalt die goedheid van mij uit en al wat rond mij is schijnt haar in te drinken. Het is, alsof de planten en bloemen nieuw leven krijgen: of het koper dieper glanst en het kristal fonkelt als een edelsteen. Wanneer ik innig gelukkig ben, dan stralen de ogen van anderen, de mensen zijn knapper, de kleuren zijn feller, de zon schijnt door alle grauwheden heen. En het lijkt me, of ik in een andere wereld binnentreed, maar ik realiseer het mij niet. Ik realiseer mij dit niet als mens, omdat tenslotte de onmacht weer komt en terugkeert, zoals de schaduw van de wolken weer over het land trekt, nadat een ogenblik een zonnige gloed heeft neergepiekt door een gat in het bedekte zwerk.

Zo vergeet de mens vaak wat sferen zijn. Een sfeer is iets wat in mij leeft, zeker. Iets, dat behoort tot een bepaald niveau van bewustzijn, iets, dat behoort tot een bepaald deel van mijn leven, inderdaad. Maar het is iets, dat van mij a.h.w. naar buiten sijpelt en waardoor al dat ongekende en ongenoemde rond mij vorm en gestalte aanneemt. Het is wat ik van mij doe uitgaan: dat wat in mij leeft en buiten mij duizendvoudig wordt weerkaatst in een rijkdom, die ik innerlijk nooit heb beseft.

Altijd weer is het uit mijzelf, dat ik sferen betreed en dat ik sferen waar maak. Al wat in mij leeft, al wat ik ben, wordt tenslotte buiten mij herboren in duizenderlei vorm. En als ik anderen ontmoet, dan is het eerst weer deze emanatie van het wezen, waarin we elkaar ontmoeten. Een elkaar erkennen in sfeer, een gelijkwording, harmonisering, van de sfeer en zo de uitdrukking van ons gelijkgestemd leven en denken.

Zo scheppen de geesten zich een sfeer. Zo bloeit daaruit op bewustzijn, de vormwereld en de lichtwereld. Ze bloeien uit kleuren en lichten ten slotte de voor de mens abstracte onbegrepenheden in een grootgoddelijke volmaaktheid op. Het is een wonderlijk iets te weten, dat wij zelf onze sfeer scheppen, hóe werkelijk zij ons ook lijkt. Dat is ook een reden om ons voor te nemen in ons al wat edel, goed en harmonisch is voortdurend voorrang te geven. Niet alleen met deftige woorden te zeggen: positief denken en positief leven. Maar leven in vreugde. Leven in een harmonie. Steeds weer herscheppend het goede, het edele, het geluk en ook de band met anderen op de juiste wijze.

Eén mens, die zo leeft, een geest die zo streeft, vormt een sfeer die steeds meer één is, die steeds meer de volheid van de schepping kan weerkaatsen en onthullen. Uit de sfeer, die wij in ons scheppen, ontbloeien de werelden van het hiernamaals, het contact met God, het beeld dat wij verwerklijken van onszelf. Wij moeten wel - nuchter als wij zijn - trachten de verschillende sferen van elkaar te onderscheiden. Wij weten hoe ze op elkaar inwerken en wat de wisselwerkingen zijn. Maar wij vergeten te vaak: het is niet de sfeer die ons maakt, wij zijn het die de sfeer maken. Wij zijn het die de wereld scheppen, ook zelfs in de stof. Zelfs in de stoffelijke, wereld brengt u geluk en ongeluk, vreugde en vrees en paniek, geluk en erger uit uzelf voort door de wijze, waarop u leeft.

Leer te leven in harmonie. Leer innerlijk voortdurend te beantwoorden aan al wat goed is. Leer reeds nu een sfeer rond u te scheppen, die een mens en zijn Schepper werkelijk waardig is. En u zult erkennen dat al wat ik heb gezegd omtrent de sferen en veel wat ik deze avond nog niet kón zeggen waar is en meer dan waar. Maar dat boven al deze dingen ligt: onze persónlijke band met het Onbegrepene, dat men God, Schepper of Almacht noemt. Het Onbegrepene, dat in ons eeuwig is en dat wij erkennen door de sfeer die van ons uitgaat en de weerkaatsing uit de oneindigheid, die wij zo vinden in ons wezen.

